

14. 1. 2002

ID: 15620

Náležitosti odůvodnění rozsudku

Požadavku na dostatečnost a srozumitelnost odůvodnění rozsudku neodpovídá, konstatuje-li soud v odůvodnění rozsudku pouze obecně závěry, ke kterým došel, a neuvede, z jakých skutkových závěrů a z jakého zákonného ustanovení v dané věci při rozhodování vycházel.

Požadavku na dostatečnost a srozumitelnost odůvodnění rozsudku neodpovídá, konstatuje-li soud v odůvodnění rozsudku pouze obecně závěry, ke kterým došel, a neuvede, z jakých skutkových závěrů a z jakého zákonného ustanovení v dané věci při rozhodování vycházel.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.11.2001, sp.zn. 26 Cdo 2172/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Město B. proti žalovaným 1) Ing. J. F., a 2) L. F., zastoupeným advokátem, o přivolení k výpovědi z nájmu bytu, vedené u Městského soudu v Brně pod sp.zn. 45 C 129/96, o dovolání žalovaných proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. března 2000, č.j. 19 Co 114/99- 95, tak, že rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 8. března 2000, č.j. 19 Co 114/99- 95, se zrušuje a věc se vrací uvedenému soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 10. listopadu 1998, č.j. 45 C 129/96 - 73, výrokem označeným jako „I.“ přivoliil k výpovědi z nájmu jednopokojového bytu č. 9, IV. kategorie, v domě K. č. 33 v B., ze dne 9. května 1996, kterou dal žalobce žalovaným. Výrokem označeným jako „II.“ rozhodl, že tříměsíční výpovědní lhůta počne běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po právní moci rozsudku. Výrokem „III.“ uložil žalovaným povinnost předmětný byt vyklidit a vyklizený jej předat žalobci do patnácti dnů od zajištění náhradního ubytování. Konečně též rozhodl o náhradě nákladů řízení. Pokud v tomto případě rozhodoval o bytové náhradě ve smyslu ustanovení § 712 odst. 5 věta druhá občanského zákoníku (dále jen „o.z.“), soud prvního stupně vycházel z úvahy, že bytová potřeba žalovaných je (sice aktuálně) plně pokryta bydlením (žalovaných) v B. ulici č. 6 v B., avšak s ohledem na nezletilé dítě, na zdravotní stav druhé žalované a určitou míru právní jistoty žalovaných, vázal vyklizení sporem dotčeného bytu na zajištění náhradního ubytování ve prospěch žalovaných.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 8. března 2000, č.j. 19 Co 114/99- 95, rozsudek soudu prvního stupně změnil pouze ve třetím výroku tak, že žalovaným uložil předmětný byt vyklidit a vyklizený předat žalobci do patnácti dnů od právní moci rozsudku, zatímco v ostatních výrociích pokud jimi bylo rozhodováno ve věci samé, tento rozsudek potvrdil. Dále rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud především dospěl k závěru, že žalovaní v dotčeném bytě nebydlí a zdržují se naopak v družstevním bytě sestry žalovaného na adrese B., B. č. 6. Sporem dotčený byt pak byl předmětem podnájmu. Žalobce tak unesl důkazní břemeno, když prokázal, že

žalovaní bez vážných důvodů tento byt vůbec neužívají a naopak jej bez souhlasu žalobce jako vlastníka pronajímají. Odvolací soud uzavřel, že na základě uvedených skutečností změnil rozsudek soudu prvního stupně pouze v části, týkající se zajištění bytové náhrady, protože neshledal žádné důvody pro povinnost žalovaných tento byt vyklidit až po zajištění náhradního ubytování.

Tento rozsudek Krajského soudu v Brně nabyl právní moci dne 15. dubna 2000.

Proti uvedenému rozsudku odvolacího soudu podali žalovaní dne 5. května 2000 včasné dovolání, jehož přípustnost odvozují z ustanovení § 238 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“). Odvolacímu soudu vytkají, že jeho rozhodnutí je postiženo vadami ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. c/ o.s.ř. Dovolatelé mají zato, že napadené rozhodnutí se především opírá o skutková zjištění, která vycházejí z důkazů jimiž byly falešné dokumenty o podnájmu dotčeného bytu. Nebylo prokázáno, že by žalovaní bez vážných důvodů tento byt neužívali. Soud též nepřihlédl k tomu, že žalovaní spolu s nezletilým dítětem žijí v podnájemním vztahu a nikoliv ve vztahu nájemním, takže v případě skončení podnájmu nemají nárok na zajištění bytové náhrady a mohou se proto ocitnout v situaci bezdomovců. Navrhli proto, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobce se k podanému dovolání nevyjádřil.

S přihlédnutím k části dvanácté, hlavě první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým byl novelizován mimo jiné též občanský soudní řád, Nejvyšší soud České republiky, jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) věc projednal a rozhodl podle znění občanského soudního řádu účinného do 31. prosince 2000.

Dovolací soud uvážil, že dovolání žalovaných bylo podáno oprávněnými osobami - účastníky řízení, řádně zastoupenými advokátem podle ustanovení § 241 odst. 1 o.s.ř., stalo se tak ve lhůtě stanovené ustanovením § 240 odst. 1 o.s.ř. a je charakterizováno obsahovými i formálními znaky požadovanými ustanovením § 241 odst. 2 o.s.ř.

Pokud dovolatelé poukazují na možnost přípustnosti dovolání podle § 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř., pak je třeba uvážit, že přípustnost dovolání proti rozsudku odvolacího soudu je upravena v ustanoveních § 237, § 238 a § 239 o.s.ř., kdy jen v mezích přípustného dovolání se mohou uplatnit zásady rozsahu přezkumu, vyjádřené v ustanovení § 242 o.s.ř. Proto pouze v případě, že je dovolání přípustné, lze posuzovat, zda je podané dovolání také i důvodné. U rozsudku o přivolení k výpovědi z nájmu bytu, který je tvořen více výroky, je dovolací soud oprávněn přezkoumat věcnou správnost pouze toho výroku (těch výroků) rozsudku, proti němuž je v konkrétní věci dovolání přípustné, a naopak není tak oprávněn učinit u toho výroku, proti němuž dovolání přípustné není. To přesto, že z pohledu ustanovení § 242 odst. 2 písm. d) o.s.ř. se jedná o spor, v němž určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky vyplývá z právního předpisu. Propojení výroku, proti němuž dovolání přípustné je, s výrokiem, který přezkoumávat nelze, se totiž projeví výlučně tím, že shledá-li odvolací soud důvody pro zrušení výroku, který přezkoumával, zruší současně i výroky, které takto sice přezkoumat nemohl, ale které nemohly samostatně nabýt právní moci, a jejichž spojení s posuzovaným výrokiem je vymezeno právě zmíněným ustanovením § 242 odst. 2 o.s.ř.

V posuzované věci odvolací soud - jak již bylo uvedeno výše - z výroků týkajících se věci samé změnil pouze výrok, kterým byla povinnost žalovaných vyklidit dotčený byt soudem prvního stupně vázána

na zajištění náhradního ubytování, tak, že žalovaní jsou tento byt povinni vyklidit ve lhůtě patnácti dní od právní moci rozsudku. Pouze tedy v případě tohoto výroku se uplatní úprava obsažená v ustanovení § 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř., neboť ta dopadá na případy, kdy byl rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé změněn. Naproti tomu u ostatních výroků napadeného rozsudku, kterými byl rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé potvrzen, nelze dovodit přípustnosti dovolání podle zmíněného ustanovení.

Protože - jak vyplývá z obsahu spisu - odvolacím soudem potvrzenému rozsudku soudu prvního stupně též nepředcházela případný jiný (a následně zrušený) rozsudek téhož soudu, nepřichází již z tohoto důvodu v této věci v úvahu ani eventuální uplatnění ustanovení § 238 odst. 1 písm. b) o.s.ř.

Soud druhého stupně též ve výroku nevyslovil, že je proti jeho rozsudku (resp. proti potvrzujícím výrokům tohoto rozsudku) dovolání přípustné. Ve věci se tedy neuplatní ani případ přípustnosti dovolání ve smyslu ustanovení § 239 odst. 1 o.s.ř. Dána není ani možnost přípustnosti dovolání podle ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř., podle něhož, nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku nebo před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam. Ze spisu totiž především ani nevyplývá, že by žalovaní příslušný návrh ve smyslu citovaného ustanovení vůbec učinili.

Povinností odvolacího soudu je ovšem dále s ohledem na ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. zabývat se otázkou, zda dovoláním napadené rozhodnutí nebylo poznamenáno některou z vad uvedených v označeném ustanovení. Samotní dovolatelé žádný z případů vad podle zmíněného ustanovení nevytýkají, přičemž z obsahu spisu a ani z napadeného rozhodnutí odvolacího soudu se žádná taková vada nepodává. Přípustnost dovolání proto v této věci není založena ani z tohoto důvodu.

Z vyloženého vyplývá, že v posuzovaném případě je tedy založena přípustnost dovolání pouze proti již zmíněnému výroku rozsudku odvolacího soudu, kterým byl změněn rozsudek soudu prvního stupně (§ 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř.). Dovolacímu přezkumu proto byl podroben pouze tento výrok napadeného rozsudku. Za tohoto stavu pak odvolací soud vzal v úvahu, že dovolání vychází z možného dovolacího důvodu podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o.s.ř. Dovolací soud poté přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v uvedeném výroku v souladu s ustanovením § 242 odst. 1 až 3 o.s.ř. a dospěl k závěru, že uvedený výrok tohoto rozhodnutí odvolacího soudu nelze považovat za správný (§ 243b odst. 1 o.s.ř.).

Ze znění ustanovení § 242 o.s.ř. vyplývá, že právní úprava institutu dovolání obecně vychází ze zásady vázanosti odvolacího soudu rozsahem dovolacího návrhu. Dovolací soud je přitom vázán nejen rozsahem dovolacího návrhu, ale i uplatněným dovolacím důvodem. Podle třetího odstavce zmíněného ustanovení však odvolací soud přihlédně též k (eventuálním) vadám uvedeným v ustanovení § 237 o.s.ř., resp. v případech, kdy je jinak dovolání proti napadenému rozhodnutí přípustné, též k vadám řízení které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a to i tehdy, pokud tyto vady nebyly uplatněny v dovolání. Jak již bylo uvedeno, vady ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. v této věci zjištěny nebyly. Jiná je ovšem situace v případě možných jiných vad řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Podle ustanovení § 157 odst. 2 o.s.ř. soud uvede v odůvodnění rozsudku podstatný obsah přednesů, stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány, a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, a posoudí zjištěný skutkový stav podle příslušných ustanovení, jichž použil (s přihlédnutím k ustanovení 211 téhož zákona tyto zásady nutno vztáhnout i na rozhodnutí odvolacího soudu). Zde pak je třeba trvat na tom, aby odůvodnění rozsudku bylo dostatečné a srozumitelné tak, aby závěry, jež učinil soud, byly přezkoumatelné. Těmto požadavkům však v případě odůvodnění předmětného výroku rozsudek odvolacího soudu nikterak nevyhovuje. Jak vyplývá z tohoto rozhodnutí, výrok, jímž v rámci změny rozsudku soudu prvního stupně není vyklizení dotčeného bytu vázáno na zajištění příslušné náhrady, je odůvodněn pouze obecným konstatováním, že soud neshledal žádné důvody pro povinnost žalovaných byt vyklidit až po zajištění náhradního ubytování. Soud tak především neozřejmíl z jakých skutkových závěrů takto vycházel a neuvedl též ani z jakého zákonného ustanovení v tomto případě vycházel při právním posouzení věci. Nevysvětlil také, proč zde dospěl k jinému závěru, než jaký učinil soud prvního stupně. Tak bylo rozhodnutí odvolacího soudu v uvedeném výroku zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti.

S ohledem na skutečnost, že rozhodnutí odvolacího soudu je zatíženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241 odst. 3 písm. b/ o.s.ř.), a nelze je proto pokládat v uvedeném výroku za správné (§ 243b odst. 1 o.s.ř.), Nejvyšší soud České republiky tento rozsudek zrušil nejen v tomto výroku, ale i v ostatních souvisejících výrociích. Současně vrátil věc zmíněnému soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 věta první o.s.ř.), aniž se dále zabýval dalšími v dovolání uplatněnými důvody. K projednání věci nebylo nařízeno jednání (§ 243a odst. 1 o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)